

A SZÜLŐFÖLD ÜZENETE

A Paraszt Párizstól — Pósa Lajosig

Alexander Brody író — képünkön — személyes jelenlétével tisztelte meg ünnepünket és Pósa Lajos szobrának avatóján köszöntötte Hódmezővásárhelyt. Brody Sándor író unokája. Annak a Brody Sándornak, aki 1909-ben — a kilátástalan nyomor káros következményeként megtörtént, és országszerte nagy visszhangot kiváltott szövevényes bűnüggyel összefüggésben — Vásárhelyt *paraszt Párizsnak* titulálta. A pejoratív általánosítást utóbb Ady Endre hozta helyre a Gonda József szerkesztésében megjelenő, *A Jövendő* című folyóirat hasábjain, látva a kultúra iránt városunkban megmutatkozó igényt. Ma már büszkék vagyunk arra, hogy a *paraszt Párizsban* élünk. S arra is, hogy itt volt közöttünk a magyar irodalom meghatározó alakjának leszármazottja, kulturális életünk jeles mecénása — maga is elismert író —, aki mintha csak azért jött volna, hogy ő is kiigazítsa nagyapjának a pillanat hatása alatt keletkezett, elhamarkodott kijelentését. Ajándékot hozott barátjával, Kun Miklós Jenő Pósa-kutatóval: Pósa Lajos szellemi örökségét.

Pósa *Az Én Újságom* című folyóirattal egybeként új gyermeknyelv-kultúrát teremtett, melyet élete végéig tudatosan fejlesztett. Kun Miklós Jenő, *Pósa Lajos a kisdédnevelés szolgálatában* című előadásában hangsúlyozta, hogy az 1890-es években Európa figyelmébe újított hazánk felé fordult, és élen jártunk e téren is. Hódmezővásárhely a korszerű honi

Pósa Lajos későbbi feleségével Andrassy Anna Lídiával és leánya, Ihász Sárrikával, és óvodásokkal.

(Forrás: Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményének Múzeuma Kun Miklós Jenő közreadásában)

kiálló, határozott jellemű, kultúránk és a családja iránt elkötelezett szónok nem tudta leplezni meghatottságát, amikor a szoborállításával kapcsolatos történéseket csokorba szedte. Köszönetét fejezte ki városunk lakóinak, végül a magyarságnak azt kívánta, hogy olyan barátságban éljenek egymással, amilyen barátságban éltek egykor Pósa Lajos, Bársony István, Brody Sándor, Dankó Pista, Feszty Árpád, Gárdonyi Géza, Jókai Mór, Rákosi Viktor.

Majd Mács József (Bátka-Pozsony) író a szülőföld üdvözlését tolmácsolta. [...] Elcsukló hangon adta át Pósa Lajosnak a szülőföld üzenetét, nyugtázva, hogy Hódmezővásárhelyen felismerték és értéklik a magyar gyermekirodalomban betöltött szerepét és szerető, a szellemi hagyatékát megbecsülő, jó emberek között lesz a szobra. Bán Csaba református lelkész a szobor avatásán megjelenteket, mint nemzettestvéreket, közös áldásban részesítette, a nemzeti összetartozás jegyében.

Végül a költő és lapszerkesztő életének egyes dokumentumaiból rendezett kiállítást tekinthették meg a résztvevők a rimaszombati Pósa Dezső gyűjtéséből és könyvtárak muzeális gyűjteményéből. *Benák Katalin*

kisdédvóképzés egyik bölcsője, a képzés színvonalát Dömötör Géza, Exner Leó és Peres Sándor neve fémjelzi. Peres könyvében megfogalmazta a nemzeti szellemű kisdédnevelés feladatait. Az óvodai szemponyjainak maradéktalanul megfeleltek Pósa — a népi gyökerekből táplálkozó — új hangvételű, a gyermekek érzélmvilágához simuló versei. Mikola Gyöngyi irodalomtörténész, *Az olvasó kisgyermek – Pósa Lajos és Kosztolányi gyermek-képe* című előadásában történeti áttekintést adott a gyermekirodalom regiszterének mindenkor meghatározásáról, elemezte Pósa és Kosztolányi gyermek-képét.

Pósa Lajos pedagógiai időszerűségét a pályája elején álló elhivatott tanítónő, Kőházi-Kis Margit foglalta össze.

A vásárhelyi kötődésű dr. Apró Ferenc művelődéstörténész *Pósa Lajos Móra Ferenc tollán* címmel tartott érdekes előadása új megközelítésben mutatta be a méltatlanul elfeledett gyermekíró.

A konferenciát követően a Németh László Városi Könyvtár gyermekkönyvtára ünnepélyesen is felvette Pósa Lajos nevét, ehhez társult a költő mellszobrának adományozási és avatási ceremóniája. Először Alexander Brody fejtette ki gondolatait. Az élet számos próbatételét

Az Exner Leo Óvoda pajtásainak műsora
(fotó: Czeglédi Zoltán, Rimaszombat)